

# Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes sēdes

## protokols

Rīgā, 2024. gada 10. aprīlī

Nr.2024/1

Sēde sākas: plkst. 13:22

Norises vieta: attālināti (izmantojot videokonferences pakalpojumu *Microsoft Teams*)

### Sēdi vada:

**Agnese Lāce**

Kultūras ministrijas parlamentārā sekretāre;

### Sēdē piedalās attālināti:

- padomes locekļi

**Iveta Kažoka**

biedrības „Sabiedriskās politikas centrs Providus” direktore;

**Agnese Koligina-Balode**

biedrības „Baltic Human Rights Society” izpilddirektore;

**Ilva Milzarāja**

Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle;

**Māra Sīmane**

Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamenta Valsts attīstības nodaļas konsultante;

**Sanita Upleja-Jegermane**

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle;

**Zane Vāgnere**

Kultūras ministrijas valsts sekretāra vietniece starptautisko lietu, integrācijas un mediju jautājumos;

**Imants Zaķis**

Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktora vietnieks;

**Elīna Feldberga**

Ārlietu ministrijas Cilvēktiesību nodaļas trešā sekretāre;

**Mudīte Juhna**

Latvijas Pašvaldību savienības ģenerālsēkretāre;

**Zane Fridrihsberga**

Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte plānošanas jautājumos;

**Kurts Auza**

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākais eksperts;

**Zaiga Pūce**

Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktore;

**Kristīne Zonberga**

biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore;

- padomes locekļu aizvietotāji:

**Sibilla Migliniece**

Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes Monitoringa departamenta juriste;

**Zane Legzdiņa-Joja**

Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos;

**Kitija Eglīte**

Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente;

**Jeļena Šaicāne**

Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta direktore;

**Alda Sebre**

Sabiedrības integrācijas fonda Sociālās saliedētības departamenta direktore;

- Agnija Lauska** Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta Militāri publiskās informācijas nodaļas vadītāja vietniece;
- Kultūras ministrijas pārstāvji
- Iloņa Jekele** Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vadītāja;
- Signe Grūbe** Kultūras ministres padomniece publiskās pārvaldes un attīstības projektu jautājumos;
- klausītāji un uzaicinātie viesi
- Karina Marinska** Satiksmes ministrijas Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente;

Sēdi protokolē:

- Ieva Arndte-Kokare** Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente.

Darba kārtība:

1. Kultūras ministrijas informācija par plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam (projekts).
2. Padomes darbā iesaistīto ministriju informācija par plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam;
3. Diskusija par pilsoniskās sabiedrības attīstības apakšgrupas izveidi;
4. Dažādi.

Padomes priekšsēdētājas aizvietotāja A.Lāce atklāj sēdi un aicina apstiprināt darba kārtību.

**Padome nolemj:** apstiprināt sēdes darba kārtību.

**1. Kultūras ministrijas informācija par plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam (projekts)**

A.Lāce prezentē Kultūras ministrijas sagatavoto informāciju par galvenajiem plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam. Kā vienus no galvenajiem pasākumiem min:

- Valsts drošība, kurā ietilpst – mediju politikas pamatnostādnes, mediju politikas likumiskā ietvara izstrāde; Latgales un pilsoniskās sabiedrības noturības stiprināšana; žurnālistu drošības veicināšana; saliedētība, latviešu valoda un naida runas izskaušana;

- Eiropas kultūra, kurā ietilpst – kultūras pārrobežu sadarbība – starptautiskā dimensija; augstākās izglītības starptautiskais pieprasījums; sadarbība ar diasporu un kultūras vēstnieki; atbalsts Ukrainai un ukraiņiem Latvijā.

K.Zonberga vēlas precizēt informāciju par plānoto Latgales atbalstu – no kādiem finanšu avotiem ir plānots atbalsts; vai tas ir esošo programmu ietvaros, ja tā, no kurām un kādā apmērā; kā ir plānots īstenot.

A.Lāce sniedz atbildi, ka ieskicētajā NVO fonda palielinājumā Kultūras ministrija redz iespēju, piemēram, izveidot programmu, kas būtu specifiski mērķēta uz Latgales NVO vai izmēģināt līdzīgu pieeju, kāda šobrīd tiek īstenota Mediju atbalsta fondā, kurā atbalstu saņem sadarbības projekti ar noteiktu mērķi.

S.Upleja-Jegermane jautā par virzienu, kurā tika pieminēti mediji, lai noskaidrotu, vai ir kāds prioritārais pasākums sabiedriskajiem medijiem.

A.Lāce atbild, ka attiecībā uz 2025.gadu mediji ir minēti, jo darbs ar tiem šobrīd ir aktuāls un ir viens no Kultūras ministrijas prioritārajiem virzieniem. Nākamajos trīs gados ir paredzēts konkrēts finansējuma pieaugums sabiedriskajiem medijiem, tāpēc atbalsts sabiedriskajiem medijiem nav viens no prioritārajiem pasākumiem.

**Padome nolemj:** Pieņemt zināšanai Kultūras ministrijas sagatavoto informāciju par plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam (projekts).

## 2. Padomes darbā iesaistīto ministriju informācija par plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam

Z.Pūce ziņo, ka Sabiedrības integrācijas fonds (turpmāk – SIF) īsteno iepriekšējo gadu praksi. SIF padomes locekļiem ir izsūtīta informācija, ka līdz maija sēdei SIF sekretariāts gaida priekšlikumus no padomes locekļiem, kādus prioritāros pasākumus vēlas iesniegt SIF padome. Kad tiks apkopoti visi priekšlikumi, padome lems par 3-4 prioritāro pasākumu izvirzīšanu.

K.Auza informē, ka saistībā ar padomes mērķi nav plānoti jauni prioritārie pasākumi. Līdzdalības budžeta jautājums tiek virzīts tālākā procesā, lielākā daļa no institūcijām, kas pārstāvētas padomē, ir iesaistītas šajā darbā, līdz ar to nav nepieciešams detalizēts izklāsts.

Z.Fridrihsberga informē, ka šobrīd nav mandāta ko prezentēt, jo Labklājības ministrijā vēl tiek strādāts pie šīm prioritātēm. Norāda, ka parasti vairāk tiek strādāts ar citām mērķa grupām kā padomes interešu lokā esošajām.

A.Lauska informē, ka šobrīd tiek strādāts pie 2025.gada prioritārajiem pasākumiem, Aizsardzības ministrijā notiek diskusijas.

I.Milzarāja informē, ka Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomē vēl nav izrunāti plānotie prioritārie pasākumi.

K.Eglīte informē, ka Satiksmes ministrijā ir uzsākts budžeta veidošanas process, nozaru departamentiem ir lūgts iesniegt priekšlikumus. Ir pasākumi, kas apstiprināti iepriekšējos gados un turpināsies arī 2025.gadā. Tādi pasākumi, kas varētu būt saistāmi ar pamatnostādņu tvērumu, ir, piemēram, par braukšanas maksas atvieglojumiem sabiedriskajā transportā. Sākot no 2024.gada februāra un nākošgad tiek nodrošināts braukšanas maksas atvieglojums bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri mācās, līdz 24 gadu vecumam, valstspilsētu pašvaldībās, sedzot zaudējumus (nesaņemtos ieņēmumus) pārvadātājiem.. Līdz šim atbalsts bija pieejams tikai reģionālajos sabiedriskā transporta maršrutos. Otrs pasākums, kurā iezīmēti līdzekļi nākamajam gadam – pildot latviešu vēsturisko zemju likumā noteikto, Latvijas valsts ceļi koordinē apdzīvoto vietu nosaukumu latgaliešu valodā uzstādīšanu.

S.Upleja-Jegermane informē, ka Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei ir piešķirts ievērojams finansējums, kas ir godprātīgi un atbildīgi jālieto paredzētajiem mērķiem.

I.Zaķis informē, ka Iekšlietu ministrija ir ideju ģenerēšanas procesā un šobrīd nav konkrētu prioritāro pasākumu. Ir daži provizoriski pasākumi, kuri iepriekš notikuši un īstenošana turpināsies arī 2025.gadā, piemēram, ar reģistrēto partnerattiecību likumu paketi, fizisko personu reģistra informācijas sistēmas pielāgošanu. Paredzēts, ka saistībā ar atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem visdrīzāk tiks izstrādāts jauns plāns, un tas, kādi pasākumi tiks īstenoti, atkarīgs no politiskajām un ES līmeņa diskusijām.

A.Lāce aicina ministriju pārstāvjus iesaistīt arī NVO pārstāvjus prioritāšu izstrādē.

**Padome nolemj:** Pieņemt zināšanai padomes darbā iesaistīto ministriju informāciju par plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam.

## 3. Diskusija par pilsoniskās sabiedrības attīstības apakšgrupas izveidi

A.Lāce informē, ka padomes darbību reglamentējošie normatīvie akti pieļauj specifisku apakšgrupu izveidi. Tas ļautu fokusēties uz noteikta jautājuma pilnvērtīgu izdiskutēšanu. Iniciatīva par pilsoniskās sabiedrības attīstības apakšgrupas izveidi nāk no pilsoniskās sabiedrības puses.

A.Lāce aicina K.Zonbergu pastāstīt, kāpēc šāda apakšgrupa būtu noderīga un kādi varētu būt ieguvumi.

K.Zonberga precizē, ka no Latvijas Pilsoniskās alianses bija aicinājums, ka jābūt kādam formātam, kurā tiek runāts par pilsoniskās sabiedrības attīstības jautājumiem, ņemot vērā, ka tie ir horizontāli jautājumi, kurus nepieciešams diskutēt pēc būtības. Nepieciešams laicīgi konceptuāli apspriest jautājumus, kas skar pilsonisko sabiedrību, lai nevajadzētu saspringti iekļauties dažādos termiņos. Šobrīd izpaliek konceptuālas diskusijas par pilsoniskās sabiedrības attīstību un kādi atbalsta mehānismi ir nepieciešami NVO, kāds ir monitorings aktualitātēm sektorā un pilsoniskajā sabiedrībā kopumā, lai varētu reaģēt uz aktuālajām vajadzībām. Nepieciešama vismaz viena kontaktpersona, pie kuras vērsties ar šādiem jautājumiem.

Z.Pūce komentē, ka konceptuāli piekrīt K.Zonbergai. Informē, ka tiek veikti pētījumi un NVO fonda programmas izvērtējumā katru gadu ir ieteikumi no pētniekiem, kuri iespēju robežās tiek ņemti vērā. Piekrīt, ka varētu vienoties par vienotu formātu, kur sistemātiski tiktu pārrunātas jomas aktualitātes, nevis tikai kārtējā gada kontekstā, bet arī ilgtermiņā.

M.Sīmane jautā, vai tas kādā veidā ietekmētu arī Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes (turpmāk - Memoranda padome) darbu un kādā veidā.

A.Lāce atbild, ka tas varētu būt formāts, kas neizslēdz sadarbību ar Memoranda padomi. Bet būtu risināms jautājums par to, kā abas padomes veidotu savstarpējo informācijas apmaiņu, atzīmējot, ka kādam no Memoranda padomes sekretariāta būtu jālīdzdarbojas šādā apakšgrupā. Viens no izaicinājumiem ir tas, ka vairāki no ieskicētajiem jautājumiem, tiek aktualizēti dažādos formātos (šajā padomē, Memoranda padomē, SIF padomē, darba grupās). Tāpēc būtu jāsaprot, kas ir vislabākais formāts, kurā uzrunāt iesaistītās puses, kas strādā ar konkrēto jautājumu, lai novērstu aktivitāšu dublēšanos, lai secinātu, kā tās savstarpēji mijiedarbojas un viena otru papildina. Padomes apakšgrupas formātam būtu lielāka izsekojamība un tiktu veidota sistemātiskāka pieeja.

I.Kažoka pauž viedokli, ka kopumā ideja ir atbalstāma, bet ar vienu idejisku priekšnoteikumu, ka Kultūras ministrija uzskata, ka tā ir atbildīgā institūcija par pilsoniskās sabiedrības attīstību, kas faktiski tā arī ir, un attiecīgi izstrādā valsts politiku.

A.Lāce jautā, kā tiks organizēta Memoranda padomes apakšgrupa un kas būs tās dalībnieki.

Z.Legzdiņa-Joja atbild, ka ir svarīgi šos jautājumus risināt arī dažādu starptautisko procesu dēļ. EK rekomendācija par demokrātiju ir ietvars (tajā skaitā Latvijā), kur nākamajos gados šim jautājumam tiks pievērsta uzmanība. Atbalstīta finanšu līdzekļu piešķiršana Memoranda padomes darbības stiprināšanai (3 gadiem), tajā skaitā trīs darba grupām, par jautājumiem diskusija nav bijusi.

A.Lāce pauž to, ka nepieciešama plašāka informācija par Memoranda padomes darba grupu tvērumu un jāsaprot, kā tās strādās.

M.Sīmane komentē, ka politiskā atbildība vienā ministrijā būtu veiksmīgs risinājums.

K.Zonberga ierosina līdz nākamajai padomes sēdei skaidrāk noformulēt, kādi būtu padomes apakšgrupas mērķi, uzdevumi un sastāvs, un paralēli, kas būs Memoranda padomes grupa, jo tur būs daudz operatīvāka līmeņa jautājumi, nekā šajā darba grupā un pazūd politiskā atbildība.

A.Lāce informē, ka Kultūras ministrija mēģinās noformulēt padomes apakšgrupas uzdevumu un iespējamo tvērumu.

J.Šaicāne aicina padomes locekļus iesūtīt idejas apakšgrupas kontekstā.

S.Migliniece jautā – plānojot šīs aktivitātes, vai ir jāiesniedz iespējama finansējums, kāds būs nepieciešams aktivitāšu realizēšanai, vai tas pagaidām ir nesaistīts jautājums?

A.Lāce atbild, ka šobrīd netiek plānota papildu finansējuma piesaiste.

**Padome nolemj:** Pieņemt zināšanai informāciju par pilsoniskās sabiedrības attīstības apakšgrupas izveidi, kā arī padomes locekļiem sniegt idejas par apakšgrupas darbiem, funkcijām un citiem priekšlikumiem.

#### 4. Dažādi.

I.Kažoka jautā, ka nepieciešams skaidrojums par SIF padomes konkursa NVO atlasei SIF padomes darbā rezultātiem.

Z.Pūce informē, ka visas SIF padomes sēdes tiek ierakstītas un sēžu protokoli pieejami SIF mājaslapā, konkrētais jautājums ir otrais darba kārtības punkts. Z.Pūce skaidro, ka atlases komisija veica savu darbu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem, atlases rezultāti tika virzīti apstiprināšanai SIF padomes sēdē. SIF padomes locekļiem radās jautājumi par to, kā ir noticis atlases process. SIF padomes locekļi atturējās no lēmuma pieņemšanas, ar aicinājumu pārskatīt Ministru kabineta noteikumus, vai tie ir pietiekami saprotami un vai nav nepieciešami kādi tehniski grozījumi, lai precizētu atlases procesu. Otrs SIF padomes lēmums bija rīkot jaunu konkursu un atlasīti.

K.Zonberga informē, ka SIF izsūtītajā vēstulē organizācijām par konkursa rezultātiem, nav paskaidrota situācija, tas radīja neizpratni par šādu rīcību. Vēlas, lai precizē atteikumu konkursa pretendentiem.

A.Lāce piebilst, ka ir svarīgs caurspīdīgums un skaidrojums no SIF.

I.Kažoka piekrīt, ka nepieciešams skaidrojums. Uzskata, ka nav labi liegt iespēju piedalīties konkursā pretendentiem, kuri nav partiju līderi. Iestāties partijā ir pretendentu konstitucionālā tiesība.

K.Zonberga piebilst, ka Ministru kabineta noteikumos pie pretendentu ierobežojumiem nav pieminēta politiskā piederība.

A.Lāce informē, ka par veicamajiem grozījumiem būs nepieciešama padziļināta diskusija.

**Padome nolemj:** Pieņemt zināšanai diskusiju par NVO atlases darbam SIF padomē konkursa rezultātiem.

Sēdi slēdz: plkst. 14:47

*Pielikumā:*

1. Projekts - Kultūras ministrijas sagatavotā informācija par plānotajiem prioritārajiem pasākumiem 2025.gadam (projekts).

Padomes priekšsēdētājas p.i.

A.Lāce

Protokolētāja

I.Arndte-Kokare